

MAGYAR AFRIKA TÁRSASÁG
AFRICAN–HUNGARIAN UNION

AHU MAGYAR AFRIKA–TUDÁS TÁR
AHU HUNGARIAN AFRICA–KNOWLEDGE DATABASE

FÁZSY, Anikó

Múltidéző: A maszkok vére / Past Recalling: The Blood of Masks

Eredeti közlés/Original publication:

Nagyvilág, 1980, 25. évf., 11. szám, 1737–1738. old.

Elektronikus újraközlés/Electronic republication:

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR – 000.003.597

Dátum/Date: 2019. május / May

filename: fazsy_1980_recBadyan

Az elektronikus újraközlést előkészítette

/The electronic republication prepared by:

B. WALLNER, Erika és/and BIERNACZKY, Szilárd

Hivatkozás erre a dokumentumra/Cite this document

FÁZSY, Anikó: Múltidéző: A maszkok vére / Past Recalling: The Blood of Masks, *AHU MATT*, 2019, **pp. 1–5. old.**, No. 000.003.597, <http://afrikatudastar.hu>

Eredeti forrás megtalálható/The original source is available:

Közönyvtárakban / In public libraries

Megjegyzés / Note:

ellenőrzött és szerkesztett szöveg / controlled and edited text

Kulcsszavak/Key words

magyar Afrika-kutatás, könyvismertetés (Seydou Badian: *Le sang des masques*. Robert Laffont, Paris, 1977)

African research in Hungary, book review (Seydou Badian: *Le sang des masques*. Robert Laffont, Paris, 1977)

AZ ELSŐ MAGYAR, SZABAD FELHASZNÁLÁSÚ, ELEKTRONIKUS,

ÁGAZATI SZAKMAI KÖNYV-, TANULMÁNY-, CIKK- DOKUMENTUM- és ADAT-TÁR/THE FIRST HUNGARIAN FREE ELECTRONIC SECTORAL PROFESSIONAL DATABASE FOR BOOKS, STUDIES, COMMUNICATIONS, DOCUMENTS AND INFORMATIONS

* magyar és idegen – angol, francia, német, orosz, spanyol, olasz és szükség szerint más – nyelveken készült publikációk elektronikus könyvtára/
writings in Hungarian and foreign – English, French, German, Russian, Spanish, Italian and other – languages

* az adattárban elhelyezett tartalmak szabad megközelítésűek, de olvasásuk vagy letöltésük regisztrációhoz kötött/the materials in the database are free but access or downloading are subject to registration

* Az Afrikai Magyar Egyesület non-profit civil szervezet, amely az oktatók, kutatók, diákok és érdeklődők számára hozta létre ezt az elektronikus adattári szolgáltatását, amelynek célja kettős, mindenekelőtt sokoldalú és gazdag anyagú ismeretekkel elősegíteni a magyar afrikaisztikai kutatásokat, illetve ismeret-igényt, másrészt feltárni az afrikai témájú hazai publikációs tevékenységet teljes dimenziójában a kezdetektől máig./The African-Hungarian Union is a non-profit organisation that has created this electronic database for lecturers, researchers, students and for those interested. The purpose of this database is twofold; on the one hand, we want to enrich the research of Hungarian Africa studies with versatile and plentiful information, on the other hand, we are planning to discover Hungarian publications with African themes in its entirety from the beginning until the present day.

MÚLTIDÉZŐ: A MASZKOK VÉRE

Seydou Badian: *Le sang des masques*. Robert Laffont, Paris, 1977.

FÁZSY, Anikó

Nagyvilág, 1980, 25. évf., 11. szám, 1737–1738. old.

„Nyisd meg nekem az éjszakát, Vezess a kezdetekhez, Egyesíts a véggel, Vegyíts össze világokat, Kavargj össze napokat!” – kérlelik a falu vénei az ősök szellemét Seydou Badian mali származású író legújabb regényében, *A maszkok vére*ben. S a szent erdőben, a lidércfényes éjszakában előjönnek a maszkok, hogy megáldják a falut, megerősítsék élők és holtak szövetségét.

Visszatérés az ősökhöz, a hagyományokhoz? Seydou Badian könyvében egymást követi a népszokásoknak, ünnepeknek, a mindennapi élet rítusainak leírása, mintha a szerző, eltűnésük előtt tán utoljára, még egyszer számba venné a falusi életet szabályozó tradíciókat. Meglepő ez a megörökítési kedv olyan író könyvében, aki előző, *Sous l'orage* (Viharban) című regényében az ifjú nemzedék és az öregek konfliktusát ábrázolva a fiatalokra szavaz, a jövőre. Tanulásra buzdítja őket, arra, hogy a városba menjenek, világot lássanak. A szellemeknek áldozatot bemutató öregek nevetnivaló figurák.

*A maszkok vére*ben is a városba igyekeznek a falusi legények. De ez a város nem csodavilág. Számos afrikai regény lefestette már a nagyvárost, ahová a szavannák lakója vágyik, hogy megszabaduljon a falu nyomasztó szokásaitól. A városban kenyér, megélhetés várja a falusit, munkája végeztével káprázó szemmel báméskodhat mozik, játéktárgyak, bankok, kirakatok fényözönében. Megismeri a Fehér Ember világát. Az az afrikai, aki legyűrte a falut a várostól elválasztó ötven kilométert, valójában több évszázadnyi fejlődést ugrott át.

Seydou Badian kétségbe vonja új regényében, hogy megérte-e ez a nagy ugrás. Az egyik legény, Zantigui csak rosszat tanul a városban. Ahmadou egy fehérmajmoló társaságba keveredik, kétes üzletke

bocsátkozik, felrúgja a régi erkölcsöket. A rokonszenves Baharinak gyilkossá kell lennie.

Badian sokat élt a fehér emberek világában. Montpellier-ben járt középiskolába, ott végezte orvosi tanulmányait. 1960-ban agrárminiszter Maliban, 1968-ban, a Modibo Keita kormánya elleni puccs után börtönbe zárják. Rabsága idején írja *A maszkok vére* című regényét. Könyve leszámolás az illúziókkal. A városban van pénz, de eltorzítja az embert. Fém-, króm-, acélépítmények magasodnak, de a néger idegenül téblábol közöttük. A játéktermek, a bordélyházak pillanatnyi örömei nem kárpótolják a közösség éltető melegéért, ahonnét kiszakadt. A szavannában ismerős minden fa, bokor és kő, mert az ősök lakhelyei; ők kötik össze a múlttal a jelent. Otthonos ez a világ, biztonságos, hiszen szellemek népesítik be, minden velük van átítatva. „Gyújtsd meg a faggyúlámpát, hadd beszélgessenek körülötte az ősök, mint a szülők és a gyerekek az ágyban” – írja Senghor. Amikor a „Fehér Ember szeme”, a felügyelő elmegy Seydou Badian falujába, hogy megfizettesse a falusiakkal az élet jogát, elvigyen kecskét, tyúkot, tojást, elvigye a munkabíró fiúkat, s egy óvatlan pillanatban elsül a fehér ember őrének fegyvere, halálra sebezve a falu tiszteletben álló öregjének, a holtak kegyeltjének fiát, a szent erdőből előjönnek a maszkok, hogy újra megpecsételjék a falusiak és az ősök szövetségét. A falu lakói felismerik az igazságot, s ez az igazság maga a falu, a szokások, a hagyományok, vagyis az ősök tisztelete. Jelen és múlt, élet és halál fonódik össze elválaszthatatlanul; a tánc ereje és lendülete spirituális energia kisugárzása, a csöndnek is ritmusa van, az élő a halott hangján szól, a halott az élőén, a szerető – mint Senghor versében – a halottak szagát szívja be szerelmese keblén.

Badian nem sorolható azok közé az írók közé, akik a zene, a tánc szerepének eltűnésével, a falu mindennapjainak pepecselő leírásával bukolikus képet festenek a valóságról. Korántsem idilli az ő faluja; presztízsféltés, torzsalkodások osztják meg az embereket. Van, aki visszaél az ősök hatalmával, mérget kever, vizályt szít. A hagyományok kegyetlenek is, nincsenek tekintettel az egyén vágyaira, érzelmeire.

A gyarmatok felszabadultak Afrikában, de az ujjongást hamar követte a kiábrándulás: a jelen egyelőre nem tudta beváltani a függetlenséghez, a szabadsághoz fűzött reményeket. Badian a múltat idézi, az ősöktől remél segítséget – de a történelem és mindennapjaink tapasztalása, hogy az idő megfordíthatatlan, soha nem hozhatjuk vissza a

múltat. Csak a jövő orvosolhatja a jelen bajait. Miért hát e múltidézés? Badian könyve lázadás az értékeket tékozló jelen ellen; az elidegenült, tétova embernek keres fogódzót, amikor az eredethez, a gyökerekhez vezet vissza. Mint Senghor, ő is az „eldugott falvak” párájában keresi Afrika *mély* érverését.